

Comitè Avifaunístic Empordanès

Situació del picot negre a l'Empordà

Les primeres referències escrites del picot negre (*Dryocopus martius*) a l'Empordà corresponen a citacions de la dècada dels 60, en plena època de nidificació, en boscos pròxims a Torroella de Montgrí, al Baix Empordà (Wallace, D.I.M. & Sage, B.L., 1969). Aquestes observacions foren qualificades com a sorprenents i a confirmar per Maluquer (Maluquer, 1981) i com excepcionals i segurament errònies al primer atlas de nidificants (Canut, J. & Ticó, J. Ramon. *in* Muntaner, J., Ferrer, X. & Martínez-Vilalta, A., 1984).

Posteriorment, durant la segona meitat dels anys 90, a Catalunya es va produir una expansió de l'espècie des dels límits orientals de la seva àrea de distribució cap a les comarques d'Osona i Vallès Oriental (*e.g.* Romero *in* Aymí & Herrando 2003), fet que quedà palès en els treballs d'elaboració del segon atlas d'ocells nidificants de Catalunya, on es constatà un increment d'un 109% en el nombre de quadrats UTM 10x10 respecte del primer. Així, en l'interval de temps entre els dos atles, l'espècie ha doblat el nombre de quadrats amb nidificació probable o segura i ha triplicat les de nidificació possible (Martínez-Vidal *in* Estrada, J., Pedrocchi, V., Brotons, Ll. & Herrando, S. (eds.), 2004).

Aquest procés d'expansió, igualment constatat a França (Ferrer, X., Martínez, A. & Muntaner, J., 1986), també afectà les comarques empordaneses, ja que l'espècie es començà a observar ocasionalment pels mateixos anys a la zona de les Salines-Bassegoda (Ponce, J & Garcia, J. *in* Copete, J. L. (ed). 1998) i a les fagedes i boscos propers al puig Neulós, al massís de l'Albera (Budó, J., Grabulosa, I. & Fèlix, J. 1997). També s'arribà a observar al Baix Empordà, ja que hi ha dues citacions del novembre de 1997 a Sant Sadurní de l'Heura, a les Gavarres (Salvà, C. *in* Copete, J. L. (ed). 2000).

Aquestes observacions, efectuades durant la dispersió juvenil o en època hivernal, podrien correspondre a ocells provinents de l'expansió produïda anys enrere, al Ripollès (Martínez-Vidal *in* Estrada, J., Pedrocchi, V., Brotons, Ll. & Herrando, S. (eds.) 2004), a la ja comentada d'Osona i Vallès Oriental o a ocells

- Nidificació segura/probable i possible a l'Alt Empordà. Noves quadrícules UTM 10x10 CAE, 2008.
- Hivernada regular a l'Alt Empordà.

de les properes àrees de cria franceses termeneres amb l'Empordà (Groupe Ornithologique du Russillon, 2008).

No és fins a principis del segle XXI, que trobem citacions referents al període de nidificació quan s'observa diversos exemplars en diferents anys al terme d'Albanyà (Trabalon, F. & Montserrat, J.; Macías, M. *in* Sales, S. (ed.). 2006). De llavors ençà, són habituals les observacions hivernals i dispersives, d'agost a març, al sector de les Alberes (Capalleras, E., (ed.) 2005) on fins ara no s'ha constatat la seva nidificació. El picot negre ja forma part, doncs, de les espècies nidificants a l'Empordà, ara com ara, només establert al sector Salines-Bassegoda amb un mínim de cinc territoris la temporada de cria de 2008. (Ollé, A. *in* CAE, 2008).

Comitè Avifaunístic Empordanès, CAE

Agraïments

Volem agrair a tots els observadors les citacions realitzades i registrades, ja que sense el seu esforç no s'hauria pogut portar a terme aquest recull, en especial a Fran Tralalon, Marc Bertran i Berto Minobis.

Bibliografia

- AYMÍ, R. & HERRANDO, S. 2003. *Anuari d'Ornitologia de Catalunya 2000*. Barcelona; Institut Català d'Ornitologia.
- BUDÓ, J.; GRABULOSA, I.; FÈLIX, J. 1997. “Els vertebrats de l'Albera: vessant meridional”, *Annals de l'Institut d'Estudis Empordanesos*, Vol. 30. Figueres, Institut d'Estudis Empordanesos.
- CAPALLERAS, E. (ed.) 2005. *Anuari Faunístic de l'Albera 2005*. La Jonquera, Centre d'estudi i protecció de l'Albera.
- COPETE, J. L. (ed.). 1998. *Anuari d'Ornitologia de Catalunya.1996*. Barcelona, Grup Català d'Anellament.
- COPETE, J. L. (ed.). 2000. *Anuari d'Ornitologia de Catalunya.1997*. Barcelona, Grup Català d'Anellament.
- ESTRADA, J.; PEDROCCHI, V.; BROTONS, L. & HERRANDO, S. (eds.). 2004. *Atles dels ocells nidificants de Catalunya 1999-2002*. Barcelona. Institut Català d'Ornitologia (ICO)/Lynx Edicions.
- FERRER, X.; MARTÍNEZ, A. & MUNTANER, J. (ed.). 1986. “Ocells”. A *Història Natural dels Països Catalans*. Vol. 12. Barcelona. Enciclopèdia Catalana.
- Groupe Ornithologique du Rousillon. 2008. *Atlas des oiseaux nicheurs des Pyrénées Orientales (1995-1998)*.
- MALUQUER i SOSTRES, J. 1981. *Els ocells de les terres catalanes*. 3a edició, ampliada. Editorial Barcino. Barcelona.
- MUNTANER, J.; FERRER, X. & MARTÍNEZ-VILALTA, A. 1984. *Atles dels ocells nidificants de Catalunya i Andorra*. Barcelona: Ketres Editora.
- OLLÉ, A.; ÀLVAREZ, C.; BARRIOCANAL, C.; BUDÓ, J.; BURGAS, A. & CAPALLERAS, E. 2008. *Espècies d'aus nidificants prioritàries a l'Empordà, 2008. Informe III. Comitè Avifaunístic Empordanès (CAE)*. <http://www.comiteempordanes.org>
- SALES, S. (ed.). 2006. *Anuari d'Ornitologia de Catalunya. 2002-2005*. Barcelona, Institut Català d'Ornitologia.
- WALLACE, D.I.M. & SAGE, L. 1969. “Las aves de la Costa Brava, Cataluña”. *Ardeola*,13: 151-170.Madrid, SEO.
- OLLÉ, A.; ÀLVAREZ, C.; BARRIOCANAL, C.; BUDÓ, J.; BURGAS, A. & CAPALLERAS, E. *Comitè Avifaunístic Empordanès*, CAE.